

The Role of Teaching Methods in the Quality of Teaching and Job Satisfaction of Secondary School Teachers in Anar City

Masoud Hallajizade Jolgeh *masoudhallaji@yahoo.com*

Akbar Jadidi Mohammadabadi *A.jadidi@pnu.ac.ir*

Yaser Shokri poor

Abstract:

This study aimed to investigate the role of knowledge of teaching methods in the quality of teaching and job satisfaction of secondary teachers of Anar city. The descriptive method was used to do the research. To do this research correlation-descriptive research method was used. ۱۲۰ people were selected from the statistical community with a multi-step cluster method and data collection tools including the questionnaires on modern teaching methods (Grasha & Richman, ۱۹۹۶), quality of teaching (Seraj, ۲۰۰۲), and job satisfaction (Smith et al, ۱۹۶۹). After collecting and classification, the data were analyzed with SPSS software that the research findings showed that awareness of teaching methods has a significant positive effect on teacher performance. Furthermore, awareness of teaching methods has increased the quality of teaching teachers, which in turn affects teacher performance and job satisfaction.

Keywords: teaching methods, job satisfaction, teaching quality.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
رتال جامع علوم انسانی

نقش روش‌های تدریس در کیفیت تدریس و رضایت شغلی معلمان مقطع متوسطه دوم شهرستان انار

مسعود حلاجی‌زاده جلگه^۱

اکبر جدیدی محمدآبادی^۲

یاسر شکری پور^۳

صص ۲۳-۱۳

تاریخ دریافت: ۱۳۹۹/۱۲/۱۰ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۴/۱۴

چکیده

هدف این پژوهش، بررسی نقش آگاهی از روش‌های تدریس در کیفیت تدریس و رضایت شغلی معلمان متوسطه دوم شهرستان انار بود. برای انجام این پژوهش از روش توصیفی از نوع همبستگی استفاده شد. تعداد ۱۲۰ نفر از جامعه آماری با روش خوشه‌ای چندمرحله‌ای انتخاب شدند و ابزار جمع‌آوری اطلاعات پژوهش، شامل پرسشنامه‌های روش‌های نوین تدریس (گراشا و ریچمن، ۱۹۹۶)، کیفیت تدریس (سراج، ۲۰۰۲) و رضایت شغلی (اسمیت و همکاران، ۱۹۶۹) در اختیار آن‌ها قرار گرفت. بعد از جمع‌آوری و دسته‌بندی، داده‌ها با نرم‌افزار SPSS تجزیه و تحلیل شدند که یافته‌های پژوهش نشان داد آگاهی از روش‌های تدریس تأثیر مثبت زیادی در عملکرد معلم دارد. علاوه بر این، آگاهی از روش‌های تدریس، باعث افزایش کیفیت تدریس معلمان است که به نوبه خود بر عملکرد معلم تأثیر مثبت می‌گذارد و رضایت شغلی را نیز به همراه دارد.

کلیدواژه‌ها: روش‌های تدریس، رضایت شغلی، کیفیت تدریس.

۱ دانش‌آموخته کارشناسی ارشد گروه علوم تربیتی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران و دبیر مدیریت شهرستان آموزش و پرورش شهرستان انار

۲ استادیار گروه علوم تربیتی، دانشگاه پیام نور، تهران، ایران

۳ عضو هیات علمی دانشگاه پیام نور، تهران، ایران.

مقدمه

آموزش، زیربنای اصلی پیشرفت های علمی و تکنولوژیکی در جهان امروزی محسوب می شود. تمدنی که بشر امروزی، به وجود آن افتخار می کند در حقیقت نتیجه انباشت تجربه ها و انتقال آن از راه آموزش از نسلی به نسل دیگر است و کشوری که نتوانسته باشد ویژگی های لازم یک جامعه علمی را به دست آورد باید علت آن را در نظام آموزشی خویش جستجو کند و با رفع موانع و مشکلات موجود در جامعه حتماً خواهد توانست به پیشرفت های فراوان در همه زمینه ها برسد. بنابراین، به دلیل اهمیت بسیار زیاد نظام آموزشی، باید ارکان اصلی آن یعنی معلمان و دبیران در همه دوره های تحصیلی اعم از ابتدایی و متوسطه مورد توجه ویژه قرار گیرند. زیرا چنانچه معلمان در طول زندگی حرفه ای خود دچار امراض جسمانی و روانی گوناگون گردند، به یقین رضایت از زندگی و شغل را از دست داده و نظام آموزشی در زمینه ارتباط عناصر اصلی خویش یعنی معلم و دانش آموز و بحتی دیگر عناصر تشکیل دهنده این نظام با مشکل جدی مواجه می گردد و به تبع آن در جهت اهداف خویش عمل نخواهد کرد.

همه کشورهای موفق در دنیا وامدار سیستم آموزش و پرورش خود هستند. زیرا این نهاد مهم ترین رکن توسعه، یعنی نیروی انسانی متخصص و کارآمد را برای کشور تربیت می کند و تحویل جامعه می دهد. امروزه نقش معلم در آموزش و پرورش با نقش گذشته او تفاوت دارد و این تفاوت به این دلیل است که در این زمان هدف، آموزش مطالب و بازگو کردن آن نیست؛ بلکه تمام جنبه های شخصیت دانش آموزان را در برمی گیرد. درواقع محتوای آموزشی از طریق دید و قضاوت معلم و همچنین از خلال ارزش های معلم به دانش آموختگان ارائه می شود و معنی و مفهوم پیدا می کند. همه این فعالیت های آموزشی و سرمایه گذاری هایی که در آموزش و پرورش انجام می شود، به خاطر پویایی کلاس و تحقق تدریس خوب است که تغییر در تدریس معلمان، بهبود کیفیت را به همراه می آورد (فتحی، ۱۳۸۹).

امروزه روش های متعددی در امر یاددهی و یادگیری وجود دارد. این که چه روشی را برای چه درسی و چه موقع به کار برده شود به انتخاب معلم و توانایی او در اجرای آن بستگی دارد. معلم باید در سه رکن تدریس یعنی شناختن دانش آموزان، موضوع و روش تدریس کارآمد باشد. معلم باید بر روش ها و شیوه های گوناگون تدریس مسلط باشد و باتوجه به وضعیت و نوع کلاس، روش تدریس ماهرانه برای آن کلاس اجرا کند (شهرکی پور و رستگاری پور، ۱۳۹۱).

بیان مسأله

اغلب صاحب نظران و متفکران مسائل تربیتی بر این نظرند که معلمان، بزرگ ترین و مهم ترین عامل مؤثر در جریان تعلیم و تربیت هستند، بنابراین براه نیست که اگر گفته شود شالوده و اساس یک سیستم آموزشی موفق را معلمان تشکیل می دهند. ابطحی (۱۳۹۰) در پژوهشی گزارش می دهد که برای موفقیت معلم، دانش آموزان، اجتماع و سیستم مدارس، رضایت شغلی معلم بسیار مهم است. رضایت شغلی معلم عامل مهمی است که موجب باقی ماندن معلمان در شغلشان است و عامل تعیین کننده برای میزان تعهد معلم است و نظم در مدارس را به وجود می آورد. رضایت شغلی یکی از عوامل بسیار مهم در موفقیت شغلی است. رضایت شغلی عاملی است که سبب افزایش کارایی و نیز احساس رضایت فردی می گردد. محققان، رضایت شغلی را از دیدگاه های گوناگون تعریف کرده اند. اکثر صاحب نظران در خصوص ارتباط شغلی با عوامل روانی و اجتماعی اشتراک نظر دارند و معتقدند اگر شغل مورد نظر لذت مطلوب را برای فرد تامین نماید در این حالت فرد از شغلش راضی است. ترکیب معینی از عوامل گوناگون، چه درونی مانند احساس لذت از انجام کار و چه بیرونی، مانند حقوق و مزایا و روابط محیط کاری سبب می گردد که فرد از شغلش راضی باشد (سلطانی، ۱۳۹۱).

رضایت شغلی تحت تأثیر عوامل متفاوت و متعددی است از جمله فاکتورهای جمعیت شناختی یعنی سن، سوابق تحصیلی و جنسیت عوامل سازمانی از جمله فرهنگ، شیوه های مدیریتی، پرداخت ها، امنیت شغلی و فرصت ها و عوامل ویژه کاری یعنی استقلال فردی، رقابت، شفافیت، روحیه شاد و عوامل روان شناختی (پرهیزکار، ۱۳۷۳).

به نظر می‌رسد که هر چه سطح رضایت شغلی معلم بالا رود، یک محیط یادگیری خوشایند و مناسب، هم برای دانش‌آموزان و هم برای کار معلم فراهم می‌کند. این رضایت ممکن است باعث شود تا میزان تلاش معلمان بالا رفته، تعهد شغلی بیشتری از خود نشان داده و در نتیجه اثر بیشتری در کار تدریس داشته‌باشند و از این طریق بر گرایش دانش‌آموزان به مدرسه و نیز پیشرفت تحصیلی اثر مثبتی بگذارد. درحالی‌که ارزیابی از کیفیت تدریس و دادن پسخوراند به اساتید در دانشگاه خیلی رایج است اما در مدارس اغلب نادیده گرفته می‌شود. بررسی کیفیت تدریس معلمان از جمله مهم‌ترین مسائلی است که بازخورد مناسبی را در تصمیم‌گیری‌های اساسی و تجزیه و تحلیل مسائل آموزشی فراهم می‌کند. کیفیت تدریس به عنوان درجه انطباق و سازگاری هر یک از شاخص‌ها، ویژگی‌های اصلی کیفیت تدریس با استانداردها و خصوصیات مطلوب و متعالی که در نظریه‌های گوناگون بدان اشاره شده است تعریف می‌شود. در مفهوم‌سازی مدرن از تدریس و یادگیری، بر فرایندهای یادگیری، انگیزشی و شناختی توجه شده است (حاجلو، ۱۳۹۴).

اهمیت و ضرورت پژوهش

پیش از آن‌که درباره اثربخشی روش‌های تدریس در میزان فعالیت‌های یادگیری و درک و فهم دانش‌آموزان بحث کنیم، لازم است به اهمیت و ضرورت نگرش‌های جدید آموزشی بیندازیم. امروزه، به سبب نفوذ علوم و تکنولوژی در زندگی روزمره و نیاز جوامع به مشاغل و حرفه‌های جدید و پیشرفت علوم تربیتی و روان‌شناسی یادگیری، در عمل، شیوه‌های تدریس، اهداف و چشم‌اندازهای آموزشی و تربیتی تغییر کرده‌اند و نگرش‌های آموزشی نو شده‌اند. بهره‌مندی از اصول روانشناسی، برای بالابردن کیفیت آموزشی شیوه‌ای علمی است چون آموزش صحیح و با کیفیت بالا بدون شناخت حالات و خصوصیات افراد، چه دانش‌آموز و چه معلم ممکن نخواهد بود (میر کمالی، ۱۳۷۸).

یکی از اساسی‌ترین مسائل تعلیم و تربیت، توجه به شیوه‌های تدریس است. اگر محتوای آموزشی با بهترین روش‌ها تدریس نشود، کارآمد نخواهد بود. به‌نظر می‌رسد چگونگی تدریس از محتوای آن مهم‌تر است؛ زیرا متون آموزشی همه جا یافت می‌شود، اما راهبردها و شیوه‌های تدریس خوب می‌تواند تضمین‌کننده یادگیری باشد. شواهد و بررسی‌های نوین پژوهشی نشان می‌دهد که اگر خواهان بهبود یادگیری دانش‌آموزان و ارتقا عملکرد نظام آموزشی در نیل به اهداف متعالی آن هستیم، باید نسبت به اشاعه و کاربرد روش‌های جدید تعلیم و تربیت و تدریس در مدارس کشور اقدام نمود. بنابراین یکی از ضروری‌ترین تحولات در نظام‌های آموزشی، تحول در نگرش و روش تدریس معلمان نظام آموزشی است. روش‌های تدریس تا آنجا در امر آموزش اهمیت دارد که گروهی از علمای تربیتی، تسلط به روش‌های تدریس را مهم‌تر از دانش و اطلاعات علمی معلم دانسته‌اند. تجربه نشان داده است، معلمانی که به روش‌های تدریس مسلط بوده‌اند، از دیگر همکاران خود که تنها به اطلاعات علمی تکیه داشته‌اند، موفق‌تر بوده‌اند. ناگفته پیداست که بسنده کردن صرف به دانسته‌های پیشین و تعصب در به‌کارگیری روش‌های سنتی به خصوص در عرصه آموزش همه مطالب و در تربیت انسان جدید، امری باطل است؛ زیرا ناکارآمدی نظام‌های آموزشی سنتی، کهنه و غیرفعال در محیط‌های جدید با توجه به پیشرفت‌های اخیر در زمینه تدریس، ابتدا در جوامع پیشرفته و سپس در جوامع درحال توسعه مشهود گردیده است (احمدی، ۱۳۸۰).

اهداف پژوهش

هدف اصلی

هدف اصلی این پژوهش، بررسی نقش روش‌های تدریس در کیفیت تدریس و رضایت شغلی معلمان مقطع متوسطه دوم شهرستان انار می‌باشد.

اهداف تکمیلی

بررسی نقش میزان آگاهی از روش‌های تدریس در کیفیت تدریس و رضایت شغلی معلمان مقطع متوسطه دوم شهرستان انار.

بررسی تاثیر آگاهی از روش‌های تدریس بر رضایت شغلی معلمان مقطع متوسطه دوم شهرستان انار.

بررسی تاثیر آگاهی از روش‌های تدریس بر کیفیت تدریس معلمان مقطع متوسطه دوم شهرستان انار.

فرضیه‌های پژوهش

۱. میزان آگاهی از روش‌های تدریس پیش‌بینی کننده کیفیت تدریس و رضایت شغلی می‌باشد.
۲. بین میزان آگاهی از روش‌های تدریس با رضایت شغلی رابطه وجود دارد.
۳. بین میزان آگاهی از روش‌های تدریس با کیفیت تدریس رابطه وجود دارد.

روش‌شناسی پژوهش

پژوهش حاضر، به لحاظ اینکه به بررسی نظرات و عقاید معلمان در ارتباط با نقش روش‌های تدریس معلم در کیفیت تدریس و رضایت شغلی معلمان می‌پردازد پژوهش توصیفی از نوع همبستگی می‌باشد. جامعه آماری این پژوهش شامل کلیه معلمان دوره دوم متوسطه شهرستان انار در سال ۱۴۰۰ اعم از زن و مرد می‌باشد که در حال حاضر مشغول تدریس در این مقطع می‌باشند. لازم به ذکر است که تعداد کل این معلمان ۱۸۵ نفر می‌باشند. حجم نمونه این تحقیق با توجه به حجم جامعه آماری و بر طبق جدول مورگان تعداد ۱۲۰ نفر می‌باشد. روش نمونه‌گیری مورد استفاده در این پژوهش به صورت خوشه‌ای چندمرحله‌ای خواهد بود و از هر قسمت تعدادی مدرسه انتخاب خواهد شد و معلمان آن مدارس نمونه آماری تحقیق حاضر را تشکیل خواهند داد. روش‌های تجزیه و تحلیل اطلاعات شامل دو قسمت است: آمار توصیفی و استنباطی و از نرم‌افزار SPSS استفاده شده است.

ابزار جمع‌آوری اطلاعات

روش جمع‌آوری اطلاعات در پژوهش حاضر میدانی و ابزار مورد استفاده، پرسشنامه می‌باشد. پرسشنامه‌های استفاده شده در این پژوهش به شرح زیر می‌باشند:

- **پرسشنامه کیفیت تدریس:** این پرسشنامه توسط سراج در سال ۲۰۰۲ تهیه شده و دارای ۲۰ سوال بوده و هدف آن ارزیابی کیفیت تدریس از ابعاد مختلف (طرح درس، اجرای درس، ارزشیابی تدریس، روابط بین فردی) می‌باشد. نمره‌گذاری پرسشنامه به صورت طیف لیکرت ۴ نقطه‌ای می‌باشد. از روش آلفای کرونباخ، ضریب پایایی این ابزار ۰/۹۱ به دست آمد.
- **پرسشنامه روش‌های نوین تدریس:** پرسشنامه روش‌های نوین تدریس گراشا و ریچمن در سال ۱۹۹۶ طراحی شده و ابزاری کیفی است که شامل ۴۰ سوال است. این پرسشنامه ابزاری کیفی است و دارای ۵ مولفه سبک تخصصی، سبک اقتدار رسمی، سبک تعاملی، سبک مدل شخصی و سبک تسهیل‌گری می‌باشد و در راستای توسعه سبک‌های تدریس اعضای هیأت علمی تدوین شده است. ضریب پایایی کلی این پرسشنامه به روش آلفای کرونباخ ۰/۸۹ به دست آمده است.
- **پرسشنامه رضایت شغلی:** این مقیاس که توسط اسمیت، کندال و هالین در سال ۱۹۶۹ ساخته شده در بیش از ۴۰۰ تحقیق به کار گرفته شده است. این پرسشنامه برای تعیین رضایت از پنج جنبه شغلی، نفس کار، همکاران، سرپرست، دستمزد و فرصت‌های ترفیع به کار می‌رود. ضریب پایایی این پرسشنامه با روش آلفای کرونباخ در مؤله سرپرست برابر با ۰/۳۹، در مؤله همکار برابر با ۰/۵۳، در مؤله درآمد ۰/۳۵، در بعد ماهیت کار ۰/۶ و در مؤله رضایت از ترفیعات برابر با ۰/۵۳ است.

آزمون فرضیه‌ها

فرضیه اول: میزان آگاهی از روش‌های تدریس پیش‌بینی کننده کیفیت تدریس و رضایت شغلی معلمان متوسطه دروه دوم می‌باشد.

به منظور پیش‌بینی کیفیت تدریس و ابعاد مختلف رضایت شغلی بر حسب میزان آگاهی از روش‌های تدریس از رگرسیون چند متغیره استفاده شد. نتایج جدول شماره ۱ نشان داد اثر چند متغیر میزان آگاهی از روش‌های تدریس بر کیفیت تدریس و ابعاد مختلف رضایت شغلی معنی دار است ($P < 0.01$)، $F(6, 113) = 11.13$ ، $Wilks' \lambda = 0.629$ در نتیجه میزان آگاهی از روش‌های تدریس بر حداقل یکی از متغیرهای ملاک تاثیر معنی‌داری دارد.

جدول ۱: معادلات پیش‌بینی متغیرهای ملاک (N= ۱۲۰)

اثر پیش بین	شاخص ویلکز لامبدا	F	درجه آزادی صورت	درجه آزادی مخرج	سطح معناداری
میزان آگاهی از روش‌های تدریس	۰/۶۲۹	۱۱/۱۳	۶	۱۱۳	۰/۰۰۰

جدول شماره ۲ نتایج تحلیل ضرایب رگرسیونی را نشان می‌دهد. نتایج نشان داد میزان آگاهی از روش‌های تدریس پیش‌بینی کننده مثبت و معنی دار کیفیت تدریس ($\beta=0/569, t=7/52, p<0/01$)، رضایت از سرپرست ($\beta=0/347, t=4/02, p<0/01$)، و رضایت از همکار ($\beta=0/262, t=2/95, p<0/01$) است و به ترتیب ۳۲/۴، ۱۲/۱ و ۶/۹ درصد واریانس کیفیت تدریس، رضایت از سرپرست و همکار را تبیین می‌کند اما نقش معنی‌داری در پیش‌بینی رضایت از درآمد ($\beta=0/068, t=0/73, p>0/05$)، رضایت از ماهیت کار ($p>0/05$)، و ترفیعات ($\beta=0/096, t=1/04, p>0/05$)، و ترفیعات ($\beta=0/064, t=0/7, p>0/05$)، نداشت.

جدول ۲: خلاصه ضرایب رگرسیون

متغیر ملاک	مقدار F	ضریب رگرسیون استاندارد نشده	ضریب رگرسیون استاندارد شده	مقدار t	سطح معنی‌داری	مقدار اتا
کیفیت تدریس	۵۶/۶	۰/۶۵	۰/۵۶۹	*۷/۵۲	۰/۰۰	۰/۳۲۴
رضایت از سرپرست	۱۶/۱۷	۰/۲۶۴	۰/۳۴۷	*۴/۰۲	۰/۰۰	۰/۱۲۱
رضایت از همکار	۸/۷	۰/۲۶۱	۰/۲۶۲	**۲/۹۵	۰/۰۰۴	۰/۰۶۹
رضایت از درآمد	۰/۵۴	۰/۰۶۳	۰/۰۶۸	۰/۷۳	۰/۴۶	۰/۰۰۵
رضایت از ماهیت کار	۱/۰۹	۰/۱۰۳	۰/۰۹۶	۱/۰۴	۰/۲۹	۰/۰۰۹
رضایت از ترفیعات	۰/۴۹	۰/۰۷۷	۰/۰۶۴	۰/۷	۰/۴۸	۰/۰۰۴

فرضیه دوم: بین میزان آگاهی از روش‌های تدریس با رضایت شغلی معلمان متوسطه دوره دوم رابطه وجود دارد.

جدول ۳ نتایج همبستگی بین متغیرهای پژوهش را نشان می‌دهد. نتایج نشان داد رابطه بین رضایت از سرپرست با میزان آگاهی از روش‌های تدریس ($r=0/347, P<0/01$)، و مؤلفه‌های آن هم‌چون سبک تخصصی ($r=0/426, P<0/01$)، سبک مدل شخصی ($r=0/217, P<0/05$)، سبک تسهیل‌گری ($r=0/278, P<0/01$)، و سبک تعاملی ($r=0/34, P<0/01$)، مثبت و معنی‌دار و با سبک اقتدار رسمی ($r=0/162, P>0/05$)، معنی‌دار نیست.

نتایج نشان داد رابطه بین رضایت از همکار با میزان آگاهی از روش‌های تدریس ($r=0/262, P<0/01$) و مؤلفه‌های آن هم‌چون سبک تخصصی ($r=0/26, P<0/01$)، سبک مدل شخصی ($r=0/247, P<0/05$)، سبک تسهیل‌گری ($r=0/288, P<0/01$)، و سبک تعاملی ($r=0/225, P<0/05$)، مثبت و معنی‌دار و با سبک اقتدار رسمی ($r=0/035, P>0/05$)، معنی‌دار نیست.

نتایج نشان داد رابطه بین رضایت از درآمد با سبک اقتدار رسمی ($r=0/281, P<0/01$)، مثبت و معنی‌دار است اما با میزان آگاهی از روش‌های تدریس ($r=0/068, P>0/05$)، و مؤلفه‌های آن هم‌چون سبک تخصصی ($r=0/093, P>0/05$)، سبک مدل شخصی ($r=-0/1, P>0/05$)، و سبک تسهیل‌گری ($r=0/017, P<0/01$)، سبک تعاملی ($r=0/005, P>0/05$)، معنی‌دار نیست.

نتایج نشان داد رابطه بین رضایت از ماهیت کار با میزان آگاهی از روش‌های تدریس ($r=0/096, P>0/05$)، و مؤلفه‌های آن هم‌چون سبک تخصصی ($r=0/14, P>0/05$)، سبک اقتدار رسمی ($r=-0/047, P>0/05$)، سبک مدل شخصی ($r=0/062, P>0/05$)، و سبک تسهیل‌گری ($r=0/126, P>0/05$)، سبک تعاملی ($r=0/1, P>0/05$)، معنی‌دار نیست.

نتایج نشان داد رابطه بین رضایت از درآمد با سبک مدل شخصی ($r=0/189, P<0/05$)، مثبت و معنی‌دار است اما با میزان آگاهی از روش‌های تدریس ($r=0/064, P>0/05$)، و مؤلفه‌های آن هم‌چون سبک تخصصی ($r=-0/047, P>0/05$)، سبک اقتدار رسمی ($r=-0/065, P>0/05$)، و سبک تسهیل‌گری ($r=0/1, P<0/01$)، سبک تعاملی ($r=0/066, P>0/05$)، معنی‌دار نیست.

جدول ۳: رابطه بین متغیرهای میزان آگاهی از روش‌های تدریس با رضایت شغلی

روش‌های تدریس	رضایت شغلی	مقدار r	سطح معنی‌داری
میزان آگاهی از روش‌های تدریس	رضایت از سرپرست	0/347**	0/000
سبک تخصصی		0/426**	0/000
سبک اقتدار رسمی		0/162	0/07
سبک مدل شخصی		0/217*	0/017
سبک تسهیل‌گری		0/278**	0/002
سبک تعاملی		0/34**	0/000
میزان آگاهی از روش‌های تدریس		رضایت از همکار	0/262**
سبک تخصصی	0/26**		0/000
سبک اقتدار رسمی	0/035		0/7
سبک مدل شخصی	0/247**		0/000
سبک تسهیل‌گری	0/288**		0/000
سبک تعاملی	0/225**		0/013

۰/۴۶	۰/۰۶۸	رضایت از درآمد	میزان آگاهی از روش‌های تدریس
۰/۳۱	۰/۰۹۳		سبک تخصصی
۰/۰۰۰	۰/۲۸۱**		سبک اقتدار رسمی
۰/۲۶	-۰/۱		سبک مدل شخصی
۰/۸۵	۰/۰۱۷		سبک تسهیل‌گری
۰/۹۵	۰/۰۰۵		سبک تعاملی
۰/۲۹	۰/۰۹۶	رضایت از ماهیت کار	میزان آگاهی از روش‌های تدریس
۰/۱۲	۰/۱۴		سبک تخصصی
۰/۶۱	-۰/۰۴۷		سبک اقتدار رسمی
۰/۵	۰/۰۶۲		سبک مدل شخصی
۰/۱۷	۰/۱۲۶		سبک تسهیل‌گری
۰/۲۵	۰/۱		سبک تعاملی
۰/۴۸	۰/۰۶۴	رضایت از ترفیعات	میزان آگاهی از روش‌های تدریس
۰/۶۱	-۰/۰۴۷		سبک تخصصی
۰/۴۸	-۰/۰۶۵		سبک اقتدار رسمی
۰/۲۷	۰/۱۸۹**		سبک مدل شخصی
۰/۸۶	۰/۰۶۶		سبک تعاملی

فرضیه سوم: بین میزان آگاهی از روش‌های تدریس با کیفیت تدریس معلمان متوسطه دوره دوم رابطه وجود دارد.

جدول ۴ نتایج همبستگی بین متغیرهای پژوهش را نشان می‌دهد. نتایج نشان داد رابطه بین کیفیت تدریس با میزان آگاهی از روش‌های تدریس (۰/۵۷، $P < ۰/۰۱$)، و مولفه‌های آن هم‌چون سبک تخصصی (۰/۴۳، $P < ۰/۰۱$)، سبک اقتدار رسمی (۰/۲۴، $P < ۰/۰۱$)، سبک مدل شخصی (۰/۰۶، $P < ۰/۰۱$)، و سبک تسهیل‌گری (۰/۵۹، $P < ۰/۰۱$)، و سبک تعاملی (۰/۴۳، $P < ۰/۰۱$)، مثبت و معنی‌دار است.

نتایج نشان داد رابطه بین مولفه کیفیت تدریس هم‌چون طرح درس نتایج نشان داد رابطه بین کیفیت تدریس با میزان آگاهی از روش‌های تدریس (۰/۴، $P < ۰/۰۱$)، و مولفه‌های آن هم‌چون سبک تخصصی (۰/۳۴، $P < ۰/۰۱$)، سبک مدل شخصی (۰/۴۹، $P < ۰/۰۱$)، و سبک تسهیل‌گری (۰/۴۵، $P < ۰/۰۱$)، مثبت و معنی‌دار است اما با سبک اقتدار رسمی (۰/۱۳، $P > ۰/۰۵$)، و سبک تعاملی (۰/۱۷، $P > ۰/۰۵$)، معنی‌دار نبود.

نتایج نشان داد رابطه بین مولفه کیفیت تدریس هم‌چون اجرای تدریس با میزان آگاهی از روش‌های تدریس ($r=0/52, P<0/01$)، و مولفه‌های آن هم‌چون سبک تخصصی ($r=0/42, P<0/01$)، سبک اقتدار رسمی ($r=0/25, P<0/01$)، سبک مدل شخصی ($r=0/5, P<0/01$)، و سبک تسهیل‌گری ($r=0/51, P<0/01$)، و سبک تعاملی ($r=0/42, P<0/01$)، مثبت و معنی‌دار است.

نتایج نشان داد رابطه بین مولفه کیفیت تدریس هم‌چون ارزشیابی تدریس با میزان آگاهی از روش‌های تدریس ($r=0/46, P<0/01$)، و مولفه‌های آن هم‌چون سبک تخصصی ($r=0/26, P<0/01$)، سبک مدل شخصی ($r=0/53, P<0/01$)، سبک تسهیل‌گری ($r=0/47, P<0/01$)، و سبک تعاملی ($r=0/46, P<0/01$)، مثبت و معنی‌دار است اما با سبک اقتدار رسمی ($r=0/14, P>0/05$)، معنی‌دار نبود.

نتایج نشان داد رابطه بین مولفه کیفیت تدریس هم‌چون روابط بین فردی با میزان آگاهی از روش‌های تدریس ($r=0/61, P<0/01$)، و مولفه‌های آن هم‌چون سبک تخصصی ($r=0/49, P<0/01$)، سبک اقتدار رسمی ($r=0/3, P<0/01$)، سبک مدل شخصی ($r=0/58, P<0/01$)، و سبک تسهیل‌گری ($r=0/64, P<0/01$)، و سبک تعاملی ($r=0/44, P<0/01$)، مثبت و معنی‌دار است.

جدول ۴ رابطه بین متغیرهای میزان آگاهی از روش‌های تدریس با کیفیت تدریس

سطح معنی داری	مقدار r	کیفیت تدریس	روش‌های تدریس
۰/۰۰۰	۰/۵۷***	کیفیت تدریس	میزان آگاهی از روش‌های تدریس
۰/۰۰۰	۰/۴۳***		سبک تخصصی
۰/۰۰	۰/۲۴***		سبک اقتدار رسمی
۰/۰۰	۰/۶***		سبک مدل شخصی
۰/۰۰	۰/۵۹***		سبک تسهیل‌گری
۰/۰۰۰	۰/۴۳***		سبک تعاملی
۰/۰۰۰	۰/۴***		طرح درس
۰/۰۰۰	۰/۳۴***	سبک تخصصی	
۰/۱۴	۰/۱۳	سبک اقتدار رسمی	
۰/۰۰۰	۰/۴۹***	سبک مدل شخصی	
۰/۰۰۰	۰/۴۵***	سبک تسهیل‌گری	
۰/۰۵۲	۰/۱۷	سبک تعاملی	
۰/۰۰	۰/۵۲***	اجرای تدریس	میزان آگاهی از روش‌های تدریس سبک

• / ۰۰	• / ۴۲**		تخصصی
• / ۰۰۰	• / ۲۵**		سبک اقتدار رسمی
• / ۰۰	• / ۵**		سبک مدل شخصی
• / ۰۰	• / ۵۱**		سبک تسهیل‌گری
• / ۰۰	• / ۴۲**		سبک تعاملی
• / ۰۰	• / ۴۶**		میزان آگاهی از روش‌های تدریس
• / ۰۰	• / ۲۶**		سبک تخصصی
• / ۱۲	• / ۱۴	ارزشیابی تدریس	سبک اقتدار رسمی
• / ۰۰	• / ۵۳**		سبک مدل شخصی
• / ۰۰	• / ۴۷**		سبک تسهیل‌گری
• / ۰۰	• / ۴۶**		سبک تعاملی
• / ۰۰	• / ۶۱**		میزان آگاهی از روش‌های تدریس
• / ۰۰	• / ۴۹**		سبک تخصصی
• / ۰۰	• / ۳**		سبک اقتدار رسمی
• / ۰۰	• / ۵۸**	روابط بین فردی	سبک مدل شخصی
• / ۰۰	• / ۶۴**		سبک تسهیل‌گری
• / ۰۰	• / ۴۴**		سبک تعاملی

بحث و نتیجه‌گیری

یافته‌های فرضیه اول نشان داد اثر چند متغیر میزان آگاهی از روش‌های تدریس، بر کیفیت تدریس و ابعاد مختلف رضایت شغلی یعنی رضایت از سرپرست، رضایت از همکار، رضایت از درآمد، رضایت از ماهیت کار و رضایت از ترفیحات معنی‌دار است.

یافته‌های فرضیه دوم نشان می‌دهد بین میزان آگاهی از روش‌های تدریس سبک تخصصی، سبک اقتدار رسمی، سبک مدل شخصی، سبک تسهیل‌گری و سبک تعاملی با ابعاد مختلف رضایت شغلی یعنی رضایت از سرپرست، رضایت از همکار، رضایت از درآمد، رضایت از ماهیت کار و رضایت از ترفیحات معلمان متوسطه دوره دوم رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

یافته‌های فرضیه سوم نشان داد که بین میزان آگاهی از روش‌های تدریس سبک تخصصی، سبک اقتدار رسمی، سبک مدل شخصی، سبک تسهیل‌گری و سبک تعاملی با کیفیت تدریس و ابعاد طرح درس، اجرای تدریس، ارزشیابی تدریس و روابط بین فردی معلمان متوسطه دوره دوم رابطه مثبت و معناداری وجود دارد.

بنابر یافته‌های پژوهش چنین استنباط می‌شود که یکی از اهداف اساسی آگاهی از روش‌های تدریس، توانمندسازی معلمان برای موفقیت در حرفه خود و همچنین توسعه دانش و مهارت‌های حرفه‌ای آنان است. معلمان این توانایی را دارند که تصمیم‌های جدیدی را در زندگی حرفه‌ای خود اتخاذ کنند و موقعیت‌های جدید را تجربه کنند تا مهارت‌های خود را بهبود بخشند. آگاهی از روش‌های تدریس، تأثیر مثبت زیادی در عملکرد معلم دارد. علاوه بر این، آگاهی از روش‌های تدریس، باعث افزایش کیفیت تدریس معلمان است که به نوبه خود بر عملکرد معلم تأثیر مثبت می‌گذارد و رضایت شغلی وی را نیز به همراه دارد.

References

- Abtahi, H. (۲۰۱۱). Human Resource Management. *Payame Noor University*. [in perseian]
- Ahmadi, A. (۲۰۰۰). Modern Methods of Teaching-Learning in Geography. *Shora Publication*. [in perseian]
- Fat'hi, A. (۲۰۱۰). The study of the relationship with the quality of education of secondary teachers of the city of Tabriz , with emphasis on the Felendz method. *Tabriz University*. [in perseian]
- Haajloo, N. (۲۰۱۵). Key predictors of Teacher's Job Passion. A new approach to management. ۶(۲), ۶۱-۷۵. [in perseian]
- Mirkamali, M. (۱۹۹۹). Human relations at school. *Seytaroon Publication*. [in perseian]
- Poorsafari, K. (۱۹۹۸). studying job satisfaction and the relationship between employees of Gilan University of Medical Sciences. *Gilan State Management Training Center*. [in perseian]
- Shahrakipoor, H., Rastegaripoor, M. (۲۰۱۲). Examination of the relationship between the quality of teaching religious teachers and religious behaviour of middle - stage girls from the viewpoint of teachers in a city of Tehran. *Modern Ideas of Education*. ۳۲, ۱۴۱-۱۶۳. [in perseian]
- Soltani. Kh. (۲۰۱۲). examination of the factors involved in the adoption of modern teaching methods in Hamedan city. *Islamic Azad University*. [in perseian]